

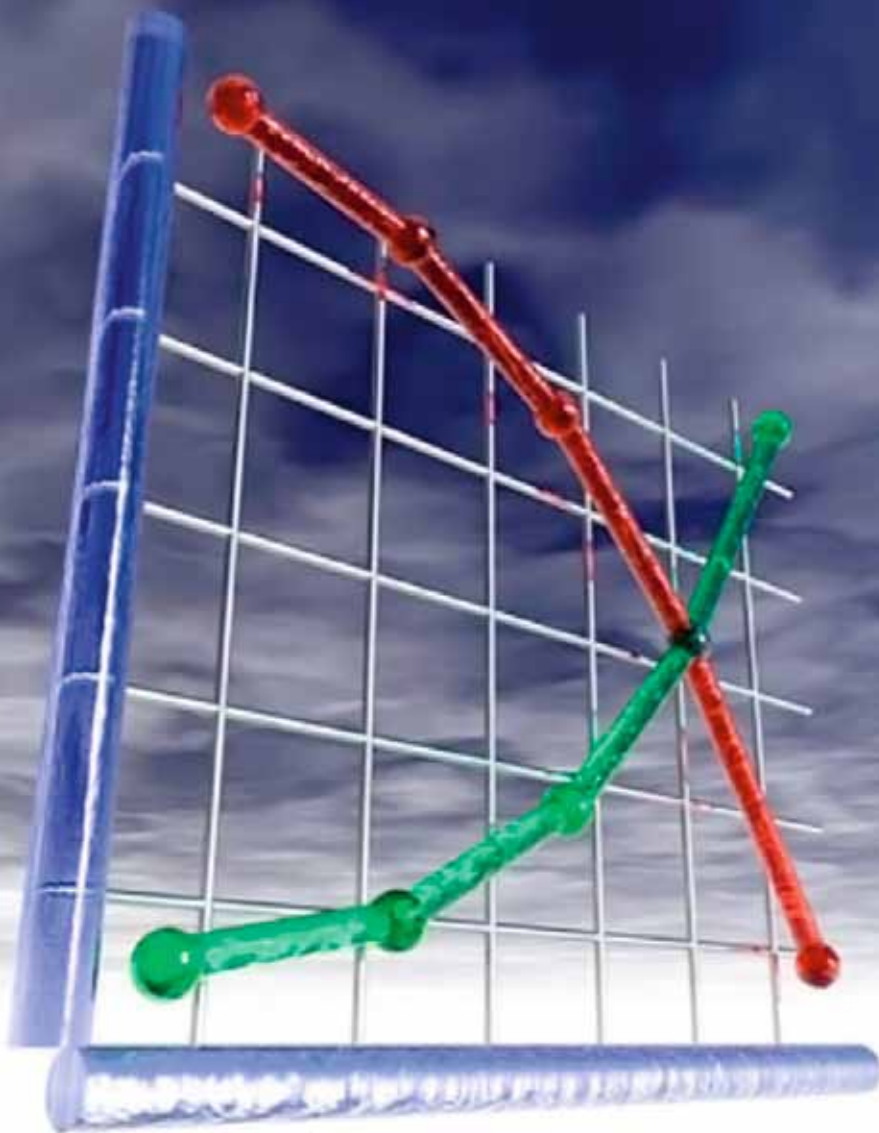
Glasnik

Privredne komore Kantona Sarajevo

IZ SADRŽAJA:

- Kanton Sarajevo u ovoj godini planira izdvojiti šest miliona KM za podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji
- Sastanak privrednika i predstavnika Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa sa inostranstvom BiH – Zaštititi domaću proizvodnju i saradnju sa zemljama CEFTA-e podići na viši i kvalitetniji nivo
- Upravni odbor Komore razmatrao Nacrt budžeta KS za 2009. godinu
- Postavljena »Ledena kocka« na Trgu Alije Izetbegovića ukazaće na prednosti termoizolacije u građevinarstvu, uštedu energije i zaštitu okoliša
- Komora predstavila projekt o energetskej efikasnosti u općinama Novi Grad, Novo Sarajevo, Ilijaš i Vogošća
- Sarajevski i beogradski privrednici razmatrali mogućnost stvaranja regionalnog turističkog proizvoda
- Predstavljen "Leksikon Sarajeva" Valerijana Žuje
- edukacija, legislativa, biznis...

Prilog - MJERE I AKTIVNOSTI
NA UBLAŽAVANJU POSLJEDICA
SVJETSKJE EKONOMSKE KRIZE

Susreti u Komori

U trosatnoj raspravi sarajevskih privrednika
i Vlade KS dato preko 40 prijedloga
za ublažavanje posljedica recesije

MJERE I AKTIVNOSTI NA UBLAŽAVANJU POSLJEDICA SVJETSKE EKONOMSKE KRIZE

U svjetskoj ekonomiji vidljive su promjene na globalnom i strukturalnom planu koje traže i od Bosne i Hercegovine da blagovremeno vrši promjene u strukturi i pravcima svog ekonomskog razvoja.

Novi pristup razvoju traži jasno definisanje makroekonomske politike zemlje, izgradnju pouzdanih organa i institucija koje će omogućiti realizaciju strateških razvojnih opredjeljenja, realan regulatorni okvir u kojem će se ti procesi odvijati i blagovremeno reagovanje na odstupanja od strateških opredjeljenja.

Treba naglasiti da je privreda Bosne i Hercegovine, zbog neadekvatnog poslovnog ambijenta, bila u vrlo teškoj situaciji i prije nego što su se počele osjećati posljedice svjetske ekonomske krize. Stoga, postoji opasnost da će svjetska kriza multiplicirati probleme privrede i društva,

i upravo zbog toga mjere za ublažavanje posljedica krize moraju biti sveobuhvatne i sinhronizovano provođene na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine.

Rukovodeći se aktuelnim trenutkom, u Privrednoj komori Kantona Sarajevo, 13. marta 2009. godine, na inicijativu premijera Vlade Kantona Sarajevo Besima Mehmedića, održan je radno-konsultativni sastanak privrednika i Vlade Kantona Sarajevo o temi „Mjere i aktivnosti Vlade Kantona Sarajevo na ublažavanju posljedica svjetske ekonomske krize“.

Cilj sastanka bio je da se zajedničkim djelovanjem poslovnog sektora i institucija vlasti u Kantonu Sarajevo analiziraju moguće mjere i aktivnosti na ublažavanju ekonomske krize.

Sastanku su prisustvovali predstavnici Vlade Kantona Sarajevo, Komore, privrednih subjekata, organizacija, institucija i medija.

Kao osnov za raspravu poslužili su:

- Prijedlozi mjera za ublažavanje posljedica svjetske ekonomske krize, proizašli iz rasprave u organima i stručnim tijelima Privredne komore Kantona Sarajevo na osnovu dokumenta «Stanje i tendencije privrednih kretanja u svjetlu svjetske finansijske krize»;
- Rezultati ankete koju su zajednički organizirali Ministarstvo privrede i Privredna komora Kantona Sarajevo;
- Nacrt budžeta Kantona Sarajevo za 2009. godinu;
- Stavovi i prijedlozi Upravnog odbora Komore na Na-

- crt budžeta Kantona Sarajevo za 2009. godinu;
- Program mjera za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize i unapređenja poslovnog ambijenta Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije BiH;
- Mjere Vijeća ministara BiH za ublažavanje posljedica ekonomske krize na privredu BiH.

Uvodna izlaganja na sastanku podnijeli su Kemal Grebo, predsjednik Komore i Besim Mehmedić, premijer Vlade Kantona Sarajevo.

Nakon uvodnih izlaganja, u troiposatnoj, vrlo intenzivnoj raspravi, učestvovalo je 16 privrednika koji su dali konkretne prijedloge za ublažavanje posljedica nastale recesije.

Ministar privrede Abid Šarić upoznao je prisutne privrednike sa projekcijom Budžeta za 2009. godinu i značajnijim aktivnostima Ministarstva privrede Kantona Sarajevo.

Na osnovu uvodnih izlaganja, vođene rasprave i dokumenata koji su poslužili kao osnov za raspravu, proizašli su prijedlozi mjera i aktivnosti za ublažavanje posljedica ekonomske krize za sve nivoe vlasti.

S obzirom da je težište rasprave bilo usmjereno na mjere i aktivnosti privrednika i Vlade Kantona Sarajevo,

to su detaljnije razrađeni prijedlozi mjera i aktivnosti iz nadležnosti Kantona Sarajevo, ali zbog potrebe da se sveobuhvatno i cjelovito djeluje na svim nivoima vlasti značeni su i prioritetni prijedlozi mjera za nivo Federacije BiH i BiH.

Treba naglasiti da realizacija predloženih mjera zavisi od:

- političke stabilnosti, konsenzusa i spremnosti da se, bez obzira na političke opcije, kroz izvršne i zakonodavne organe, jedinstveno djeluje na suzbijanju krize u Bosni i Hercegovini
- pravne sigurnosti kao osnovne pretpostavke povoljnog poslovnog ambijenta (obezbjeđenje stabilnosti zakona i drugih propisa, obezbjeđenje sigurnosti u korištenju stečenih prava, dosljedno provođenje zaključnih ugovora, obezbjeđenje naplate potraživanja putem efikasnijeg djelovanja sudskih organa i sl.)

Pregled mjera i zaključaka sa sastanka objavljujemo u središnjem dijelu Glasnika.

Privreda KS i ove godine bez Šestoaprilske nagrade

Ne umanjujući značaj institucije kojoj je ove godine dodijeljena kolektivna Šestoaprilska nagrada Grada Sarajeva, privrednici su Odluku Gradskog vijeća o dodjeli Šestoaprilske nagrade primili sa velikim razočarenjem.

Ove godine, iz oblasti privrede, kandidovan je jedan kandidat za pojedinačnu nagradu, gosp. Mujo Selimović, direktor MIMS grupacije, i za kolektivnu nagradu, Privredna komora Kantona Sarajevo, koju je kandidovalo deset najvećih preduzeća iz Grada i Kantona Sarajevo i koji čine više od 50% ekonomske snage privrede Kantona Sarajevo, uz podršku Ministarstva privrede, Saveza sindikata Bosne i Hercegovine i Udruženja poslodavaca Federacije BiH.

Imajući u vidu da je 2009. godina jubilarna godina, 100 godina osnivanja i rada Privredne komore Sarajeva, i da je u proteklih 100 godina ova Komora dala nemjerljiv doprinos razvoju Grada Sarajeva, kroz učešće u izradi svih razvojnih dokumenata i planova grada, izradom i realizacijom velikog broja razvojnih projekata u privredi, po čemu je privreda Sarajeva postala prepoznatljiva u zemlji i inostranstvu, računali smo da Odbor za dodjelu Šestoaprilske nagrade, a posebno Gradsko vijeće, neće imati nikakvih dilema oko ovogodišnje dodjele nagrade.

Nismo lobirali, niti smo mogli lobirati, jer smo nestranačka i nevladina asocijacija privrede, ali je očito da smo se preračunali.

Odnos Odbora za dodjelu Šestoaprilske nagrade, a posebno Gradskog vijeća je jasna današnja slika odnosa nadgradnje prema privredi, što je u Sarajevu naročito izraženo, s obzirom da 58% zaposlenih u privredi finansira 42% zaposlenih u nadgradnji, a ta ista nadgradnja ovako cijeni te napore privrede.

Ovim je poslana jasna poruka privredi, koja muku muči da ublaži teške udare svjetske ekonomske krize, da održi proizvodnju i zaustavi otpuštanje radnika, da od ovakve nadgradnje ne može očekivati nikakvu podršku, pa čak niti priznanje za svoju asocijaciju i za njenih 100 godina doprinosa ekonomskom i društvenom razvoju grada.

Očito da je i Šestoaprilska nagrada politički obojena sa porukom da privrednim organizacijama i pojedincima iz privrede tamo nema mjesta. Ako je tako, onda je to jasan signal da se nešto mora mijenjati u kriterijima za odabir dodjele Šestoaprilske nagrade, a isto tako i u Odboru za dodjelu Šestoaprilske nagrade i u Gradskom vijeću Grada Sarajeva.

PRIVREDNA KOMORA KANTONA SARAJEVO

Budžet KS treba biti razvojni

Upravni odbor Privredne komore Kantona Sarajevo razmatrao je na proširenoj sjednici, održanoj 12. marta 2009. godine, Nacrt budžeta Kantona Sarajevo za 2009. godinu. Privrednici, koji najvećim dijelom pune ovaj budžet, ocijenili su pozitivnim prilikom da raspravljaju o ovom važnom dokumentu, iako im je, kako su to naglasili, za javnu raspravu ostavljeno svega 12 dana.

Uvodnu riječ dali su predstavnici Ministarstva finansija Kantona Sarajevo, uz prisustvo čelnih ljudi iz sarajevskih kompanija.

Prisutni su se osvrnuli na refleksije globalne ekonomske krize, smatrajući da će u takvom ozračju izvršavanje ovako koncipiranog budžeta naići na puno problema. Ovom prilikom zatražili su veću transparentnost budžeta u svim fazama njegovog donošenja i primjene, uz poštivanje Pravilnika o dodjeli državne pomoći.

„Već sada zabilježeno je smanjenje proizvodnje, plaća u privredi, kao i otpuštanje radnika. Usljed nastale krize, privreda neće moći puniti budžet, niti ispuniti planirane obaveze, što bi moglo izazvati socijalne nemire“, upozorio je Kemal Grebo, predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo.

Kako do toga ne bi došlo i kako bi budžet imao razvojni karakter, privrednici su dali niz korisnih prijedloga i sugestija za njegove moguće izmjene i dopune.

PRIJEDLOZI

1. Povećati sredstva iz Budžeta Ministarstvu privrede, kako bi ono moglo snažnije intervenirati u privredi na ublažavanju globalne ekonomske krize, a na račun drugih stavki iz Budžeta predviđenih za finansiranje aktivnosti koje se mogu odgoditi za izvjesni period.
2. Plaće u upravi zadržati na nivou 2008. godine, a iznos planiranog povećanja za plaće (oko 10 mil. KM) usmje-

riti u Kreditno-garancijski fond Kantona Sarajevo, iz kojeg će se finansirati strateški projekti od značaja za razvoj Kantona Sarajevo i vršiti poticanje privrede, posebno izvozno orijentisane privrede.

3. Ostale naknade za zaposlenike u upravi predviđene u Budžetu (topli obrok, regres, dnevnice za službena putovanja, reprezentacije i dr.) uskladiti sa visinom isplata ovih naknada u privredi, a razliku sredstava po tom osnovu usmjeriti u Kreditno-garancijski fond Kantona Sarajevo.
4. Sredstva predviđena u Budžetu za rekonstrukciju ulica, tramvajskih pruga i dr., koja se zbog nekvalitetnog izvođenja radova obnavljaju svake godine, prepoloviti i razliku sredstava usmjeriti u Kreditno-garancijski fond.
5. U Budžetu preispitati stavku «ostali ugovoreni poslovi» sa ciljem da se i dio ovih sredstava usmjeri u Kreditno-garancijski fond.
6. Prihode Direkcije za robne rezerve treba jačati kako bi bila sposobna za intervencije u privredi izazvane poremećajima na tržištu usljed djelovanja globalne ekonomske krize.
7. Sredstva u Budžetu za 2009. godinu, planirana za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, usmjeriti u Kreditno-garancijski fond.
8. Restrukturirati Budžet za 2009. godinu tako da znatan dio sredstava ide za obezbjeđenje rješavanja socijalnih problema.

Posljedice svjetske ekonomske krize nije moguće rješavati putem zadržavanja nivoa javne potrošnje na račun zastoja i ograničenja privrednog razvoja, već, naprotiv, realizacijom razvojnog koncepta na kojem treba da se bazira i Budžet Kantona Sarajevo u 2009. godini.

Postavljena »Ledena kocka« na Trgu Alije Izetbegovića

Prednosti termoizolacije

Centar za energetske efikasnosti Privredne komore Kantona Sarajevo i firme Percon d.o.o. i IN d.o.o. iz Sarajeva, organizirali su 26. marta zajedničku konferenciju za štampu o temi "Ušteda energije u zgradarstvu".

Prisutnima su se obratili Rusmira Mandić, direktorica Centra za edukaciju i informatičke poslove u Kom-

ri, i vođa Projekta »Razvoj i unapređenje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća na polju povećanja energetske efikasnosti« kojeg finansira EU, Bahrudin Zjajo, direktor firme Percon, i Nedim Čehajić, direktor firme IN, kao i Herald Heuwieser, predstavnik austrijske partnerske firme Sto.

S obzirom na globalne trendove koji nameću potrebu za povećanjem energetske efikasnosti, te potrebu za podizanjem svijesti o očuvanju okoliša, firma Percon i partneri Privredna komora Kantona Sarajevo, Općina Stari Grad i firma In, odlučili su realizirati projekat „Ledena kocka“ kroz koji će nastojati ukazati svim zainteresiranim grupama na jedan od načina povećanja energetske efikasnosti i zaštitu okoliša.

Po završetku konferencije pristupilo se zatvaranju "Ledene kocke" adekvatnim izolacionim materijalima, koja će kao eksponat biti izložena duži vremenski period na Trgu Alije Izetbegovića, tačnije do 9. juna 2009. godine. Projekat se sastoji od ledene kocke zapremine 2 metra kubna, preko koje se stavlja drvena konstrukcija sa termo-fasadom i termoizolacijom debljine 40 cm.

Na ovaj način postavljena ledena kocka izgubiće dio svoje zapremine, što će ukazati na sve prednosti koje pruža upotreba termoizolacije u građevinarstvu.

Prezentacije u sarajevskim općinama

Tokom marta, Privredna komora Kantona Sarajevo organizirala je u općinama Vogošća, Novo Sarajevo, Ilijaš, Novi Grad i Stari Grad predstavljanje za zaposlenike općina, predstavnike mjesnih zajednica i privrednike projekat »Razvoj i unapređenje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća na polju povećanja energetske efikasnosti« kojeg finansira EU.

O implementaciji projekta govorila je vođa projekta Rusmira Mandić. Posebno su isticane usluge Centra za energetske efikasnosti u zgradarstvu pri Privrednoj komori Kantona Sarajevo. Azrudin Husika, direktor REIC-a i partner Komore na ovom projektu, govorio je o mjerama i značaju energetske efikasnosti u zgradarstvu za Kanton Sarajevo.

Pored širenja informacija o efikasnom korištenju energije, potrebi i načinu smanjenja potrošnje primjenom novih tehnologija i materijala, cilj ovog projekta je i uspostava legislative i vladinih poticaja.

Vogošća (11.3.), Novo Sarajevo (18.3.), Ilijaš (19.3.), Novi Grad (25.3.), Stari Grad (26.3.)

Više o projektu na
www.pkasa.com.ba i
www.energetska-efikasnost.ba

Veliki skup poljoprivrednika u Komori

Šest miliona KM za podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji

Planirani nivo ulaganja ipak će djelimično pomoći da se zadovolje potrebe stanovništva za hranom, smanji izražena nezaposlenost u KS, poboljša nepovoljan trgovinski deficit, posebno u proizvodima koji se u Kantonu mogu uspješno proizvoditi itd.

U Privrednoj komori Kantona Sarajevo, u saradnji sa Ministarstvom privrede Kantona, održana je proširena sjednica Savjeta za poljoprivredu i prehrambenu industriju na kojoj je raspravljano o:

- Ostvarenju prava na novčane podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u 2008. godini, i o
- Novčanim podsticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u 2009. godini.

Raspravi je prisustvovao veći broj predstavnika privrede, poljoprivredni proizvođači, stručni i naučni radnici i predstavnici društveno-političke zajednice, što još jednom potvrđuje značaj i aktuelnost teme o kojoj se raspravljalo. Sjednicom je predsjedavao Abid Šarić, ministar privrede KS. Naglasio je da se Zakonom podstiču različiti vidovi primarne poljoprivredne proizvodnje iz oblasti animalne i biljne proizvodnje, kao i ulaganja u investicije od kapitalnog značaja za poljoprivrednu proizvodnju. Zakonom o novčanim podsticajima propisano je da ukupan iznos sredstava za podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji ne može biti manji od 2% od poreznih i neporeznih prihoda Budžeta Kantona Sarajevo za tekuću godinu. Iznos novčanih podsticaja po jedinici ostvarene proizvodnje, utvrđuje se za svaku budžetsku godinu Odlukom o iznosima novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u zavisnosti od raspoloživih budžetskih sredstava. Implementaciju kantonalnih i federalnih novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji vrši Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo putem Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove.

Ministar je istakao da Kanton u ovoj godini, zbog recesije u svijetu i kod nas, za podsticaje poljoprivredi

planira izdvojiti samo šest miliona KM, što je manje od 1%, iako je Zakonom o podsticajima predviđeno da se iz Budžeta za tu svrhu izdvaja 2%. Kako je rekao, 300 hiljada KM biti će izdvojeno za utvrđivanje zdravstvenog stanja životinja, 200 hiljada KM za podršku pojedinačnim projektima, dok je 5,5 miliona planirano za direktne podsticaje.

Planirani nivo ulaganja, iako nedovoljan, ipak će djelimično pomoći da se zadovolje potrebe stanovništva za hranom, smanji izražena nezaposlenost u KS, poboljša izrazito nepovoljan trgovinski deficit, posebno u proizvodima koji se u Sarajevskom kantonu mogu uspješno proizvoditi itd.

Učesnici rasprave pozdravili su transparentan način predlaganja, usvajanja i donošenja Odluke o podsticajima namijenjenih primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za ostvarenu proizvodnju u 2009. godini. Donošenje Odluke na ovaj način predstavlja pozitivan iskorak u planiranju poljoprivredne proizvodnje i stabilnosti tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Ukazali su na značaj donošenja Odluke za ukupan razvoj poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije, posebno što se i dalje predviđaju ulaganja u kapitalne projekte, koji doprinose cjelovitom razvoju ruralnih sredina, kao i ravnomjernom privrednom razvoju Kantona Sarajevo.

To se ogleda i u činjenici da su planirana sredstva za 2008. godinu utrošena u 100% iznosu, od 4.900.000 KM realizirano je 4.851.402,14 KM. Pozitivno je riješeno 3.742 zahtjeva, 120 zahtjeva je odbijeno, a 63 predmeta su, zbog dužeg trajanja ciklusa proizvodnje, prenesena u 2009. godinu.

Također je istaknuto da su ulaganja u kapitalnu infrastrukturu i formiranje osnovnog stada jedan od najbitnijih vidova podrške, jer ozbiljne proizvodnje nema bez odgovarajućih ulaganja u opremu, objekte, osnovno stado itd., za što su neophodna znatna novčana sredstva. Značajan broj poljoprivrednika u navedenom periodu izgradio je objekte, nabavio veći broj poljoprivredne mehanizacije, a u 2008. godini došlo je do značajne nabavke priplodnih junica čiste pasmine za formiranje osnovnog stada mliječnih krava. Istodobno u toku 2008. godine upisano je 2.030 subjekata u Registar poljoprivrednih gazdinstava, koji će u narednom periodu jedino moći ostvariti potraživanja po osnovu novčanih podsticaja za 2009. godinu.

Pored toga što će se primjenom Odluke pozitivno uticati na dalji razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje, ocijenjeno je da joj ipak nedostaju neka systemska opredjeljenja karakteristična za zemlje EU, kao u približavanju njihovim politikama razvoja poljoprivredno-prehrambenog sektora. Prema mišljenjima uvaženih stručnjaka, ovim Zakonom neophodno je prije svega uticati na regulisanje razvojne politike i jačanje poljoprivrednih gazdinstava, a ne da se podupiru skoro sve pojedinačne proizvodnje, od kojih su neke čak i suficitarne na tržištu. Privrednici su posebno imali primjedbe na visinu izdvajanja za zaštitu zdravlja životinja, te na procedure dobijanja građevinskih dozvola za gradnju novih objekata.

Aktiviranjem bankarskih, posebno sredstava Razvojnog banke FBiH uz vlastita ulaganja, doprinijelo bi se stvaranju kompetentnih tržišnih poljoprivrednih proizvođača, što bi podstaklo ukupan privredni razvoj ruralnog sektora.

Insistirano je da se Odlukom predvide veća novčana sredstva od dosadašnjih, kako bi se doprinijelo boljoj ukupnoj ekonomskoj stabilnosti tržišta poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, kao što su podsticaji za tov junadi, uzgoj priplodnih junica, uzgoj ženske teladi, preradu junećeg i pilećeg mesa, uzgoj matičnog stada ovaca, uzgoj janjadi iz matičnog stada, za proizvodnju, otkup i preradu svježeg mlijeka, farmsko držanje priplodnih koza, uzgoj krmnih kultura, certificiranu organsku proizvodnju, proizvodnju povrća u zatvorenim objektima i veća ulaganja u kapitalne investicije, što bi doprinijelo snažnijem razvoju komercijalne poljoprivredne proizvodnje.

Pored predloženih prijedloga za donošenje Odluke o podsticaju poljoprivredne proizvodnje u 2009. godini, Komora je uputila više općih sugestija, koje bi trebale biti od koristi prilikom utvrđivanja konačnog teksta Odluke o vrsti podsticaja, kriterijima i postupku za ostvarivanje prava na novčane podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo za proizvodnju ostvarenu u 2009. godini.

Sulejman Selimović

Susreti sarajevskih i beogradskih turističkih djelatnika

Regionalni turistički proizvod?!

U okviru saradnje Privredne komore Kantona Sarajevo i Privredne komore Beograda, u Sarajevu je 27. marta održana prezentacija turističko-ugostiteljskih potencijala Sarajeva i Beograda. U svojoj uvodnoj riječi Mr. Esad Ibišević, direktor Centra za evropske integracije i poslove sa inozemstvom Privredne komore Kantona Sarajevo, pozdravio je prisutne i ukazao na trenutno stanje u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti u Sarajevu i BiH. Gostima iz Beograda posebno su se predstavili Hotel Saraj, ZOI 84 OCS i Udruženje hotelijera i restoratera BiH.

Programom prezentacije predstavili su se zatim najznačajniji turoperatori, turističke agencije i udruženja ugostitelja iz Beograda i Srbije, koji su izrazili spremnost za direktno uspostavljanje kontakata sa sarajevskim organizacijama i firmama iz ove oblasti.

„Posjetili smo Sarajevo i turističke radnike iz Sarajevskog kantona, sa željom da predstavimo aktivnosti be-

ogradskih privrednika i razmotrimo mogućnost stvaranja regionalnog turističkog proizvoda koji bi mogao da bude dovoljno interesantan turistički sadržaj za goste trećih zemalja“, kazao je ovom prilikom Svetozar Krstić, sekretar Udruženja za ugostiteljstvo i turizam Privredne komore Beograda.

Učesnici skupa su se složili da kroz regionalnu saradnju mogu ponuditi dovoljno atraktivne turističke proizvode, koji zadovoljavaju svojim kvalitetom i adekvatnom cijenom, posebno pristupačnom turistima iz trećih zemalja.

Ovom prilikom, najavljena su dva velika događaja u maju ove godine. Prvi je Međunarodni sajam turizma i turistička berza, koji se održava od 21. do 25. maja u Sarajevu, a drugi je Regionalna turistička konferencija o temi „Regionalna saradnja u razvoju turizma“, od 26. do 30. maja u Beogradu.

Dragocjena iskustva Belgijanaca u agroindustrijskom sektoru

U okviru nastavka Projekta PARTNERS za promociju investicija u agroindustrijskom sektoru, u periodu od 2. do 6. marta ove godine, u Belgiji je boravila grupa uposlenika Privredne komore Kantona Sarajevo, koji rade na ovom projektu. Inače, na pomenutom projektu, pored Privredne komore Kantona Sarajevo, zajednički učestvuju Trgovačka komora Udina iz Italije, Trgovačka i industrijska Komora VOKA iz Zapadne Flandrije, kao i komore iz EU, te Gospodarska komora Zagreba.

Prilikom boravka u Kraljevini Belgiji, predstavnici pomenutih privrednih komora, posjetili su nekoliko gradova iz regije Zapadna Flandrija koji su posebno poznati po razvijenosti prehrambene industrije i čije kompanije svoje proizvode plasiraju, kako na tržištu Evropske unije, tako i u SAD-u, Japanu, Rusiji i Australiji.

U gradu Bružu predstavnici komora upoznali su muzej piva i muzej čokolade. U gradu Roeselareu prisustvovali su aukcijskoj prodaji poljoprivrednih proizvoda, a posebno voća i povrća, po čemu je ovaj Centar prvi u Evropi. Sama prodaja ovih proizvoda vrši se za sve proizvođače sa tog područja, te svi veliki proizvođači poljoprivrednih proizvoda imaju obavezu da svoje proizvode prodaju upravo putem licitacije koju u njihovo ime sprovodi uprava ove aukcijske kuće za poljoprivredne proizvode. Najveći godišnji promet ovaj Centar ostvaruje prodajom i plasmanom 78 miliona kilograma salate i 58,5 miliona kilograma prase.

U jednoj od kompanija, «DEMARGRO», koja također učestvuje na aukcijama i kupuje pomenute proizvode, obišli su pogone za skladištenje, hlađenje, zamrzavanje voća i povrća koje se poslije plasira u 40% iznosu na domaćem i 60% na stranim tržištima. Tom prilikom posebno su upoznati sa tehnološkim postupcima za prihvatanje, distribuciju i plasman ovih proizvoda širom svijeta.

Upriličena je i posjeta firmi «PIDY» koja je jedan od glavnih proizvođača konditorskih i drugih slastičarskih proizvoda u ovoj regiji, gdje su gosti upoznati sa proizvodnim programom i načinima distribucije njihovih proizvoda širom svijeta.

Boraveći u gradu Kortrijk, koji je inače sjedište pomenute pokrajine, obavljani su razgovori u Trgovačkoj i industrijskoj komori. Predsjednik Komore Jo Liber govorio je ovom prilikom o privredi regiona i načinu organizovanja privrednika u ovoj komori. Sa svojih, preko 3.400 članova, ova komora u Belgiji nije najbrojnija, ali ostvaruje mnoge uspješne rezultate, kao što su izmjene i dopune zakonodavne regulative, tako i pripreme i organizovanje lobističkih akcija u sjedištu EU s ciljem zaštite interesa svojih članova, a posebno onih koji se bave proizvodnjom i plasmanom poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Predstavnici privrednih komora prisustvovali su i konferenciji za štampu u Turističkoj organizaciji Bruža, koji je značajno turističko sjedište pokrajine i koji se suočava sa problemima smanjenja posjeta, posebno u zimskom periodu. Zbog toga oni su došli na ideju da svakom posjetiocu koji boravi u gradu najmanje tri dana poklanjaju četvrti dan i plus daju i jedan dio sredstava u eurima.

Posjeta Kraljevini Belgiji ne može se ni zamisliti bez posjete njenom glavnom gradu Briselu, u kojem su predstavnici komora boravili prvog i posljednjeg dana svog boravka.

Nakon obilaska najznačajnijih objekata u tom, danas glavnom gradu Evrope, gdje je i sjedište Evropske unije, posjetili su i predstavništvo Gospodarske komore Hrvatske, gdje se razgovaralo o dostignućima u sprovođenju akcionog programa iz pomenutog projekta.

Naredna aktivnost je posjeta Trgovačkoj komori iz Udina u Italiji.

Esad Ibišević

- PRILOG -

MJERE I AKTIVNOSTI NA UBLAŽAVANJU POSljedICA SVJETSKE EKONOMSKE KRIZE

(Sa sastanka privrednika i Vlade KS, od 12. marta 2009.)

I - PRIJEDLOZI MJERA I AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI KANTONA SARAJEVO

1. Izvršiti smanjenje administracije i povećati njenu efikasnost na kantonalnom i općinskom nivou, te svesti nivo javne potrošnje u realne okvire. Ova aktivnost, također, podrazumijeva: smanjenje svih troškova javne uprave koji nisu u osnovnoj funkciji organa, preispitivanje plaćanja obaveza javnih preduzeća i drugih organizacija koje se dijelom finansiraju iz budžeta, a koje ne daju adekvatne rezultate, striktno provođenje propisa o penzionisanju zaposlenika koji su ispunili uslove za penzionisanje, zadržavanje plaća u javnom sektoru na nivou prije povećanja i njihovo usklađivanje sa kretanjima plaća u privredi. Neprihvatljivo je da prosječne plaće i ostala primanja u organima uprave (topli obrok, regres i sl.) budu drastično veći u odnosu na privredu. To je posebno neodrživo u uslovima ekonomske krize, kada svi organi i institucije, koje se finansiraju iz budžeta, trebaju dijeliti sudbinu sa privredom.
2. Održati zamah investicione aktivnosti u Kantonu Sarajevo. To se posebno odnosi na javne investicione projekte iz oblasti saobraćajne infrastrukture i energetike, a zatim na investicije za proizvodnju hrane i sirovina za prehrambenu industriju, te na strateške oblasti privrede (metaloprerađivačka, drvoprerađivačka, turizam, i dr.). S ciljem stimulanja investitora nužno je pojednostaviti administrativne procedure i troškove dobivanja građevinske dozvole, ubrzati proces registracije nekretnina, osigurati izvršenje ugovora putem efikasnijeg djelovanja sudskih organa, te otkloniti druge barijere vezano za realizaciju investicija. Realizaciju pojedinih investicija usmjeravati putem efikasnijeg uspostavljanja i podsticanja partnerstva privatnog i javnog ulaganja. U tom pravcu inicirati hitno donošenje i dogradnju legislative iz ove oblasti.
3. Hitno pokrenuti javne radove na području Kantona Sarajevo. Kako je bitan uslov za efikasno izvođenje javnih radova rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, to se zahtijeva hitno donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksproprijaciji, koji bi pojednostavio i ubrzao postupke eksproprijacije.
4. Formirati Kreditno-garancijski fond na nivou Kantona Sarajevo za finansiranje strateških projekata i podsticanja razvoja privrede, posebno, izvozno orjentisane privrede. Pored predviđenih inicijalnih sredstava za osnivanje Fonda u Budžetu Kantona Sarajevo za 2009. godinu, sredstva Fonda moguće je povećati kroz usklađivanje plaća i drugih naknada zaposlenika u javnom sektoru sa kretanjima u privredi, smanjenjem drugih troškova i racionalizacijom budžetske potrošnje, kao i ulozima komercijalnih banaka.
5. Izdvojiti najmanje 5% Budžeta Kantona Sarajevo za povoljno kreditiranje izvozno orjentisanih (prije svega proizvodnih) preduzeća sa sjedištem u Kantonu Sarajevo, te za podršku izvoznicima kroz različite mjere podsticaja i subvencija uvoznih materijala, energenata, regresiranja kamata, i dr. Izvršiti koncentraciju sredstava iz Budžeta namijenjenih za investicije i iz tih sredstava finansirati strateške projekte od značaja za razvoj Kantona. Prioritetne projekte izabrati putem stručne javne rasprave u organima Kantona i privrednim asocijacijama. U većem obimu koristiti koncesiju kao formu realizacije investicija.
6. S ciljem intenziviranja industrijske proizvodnje, većeg priliva direktnih stranih investicija, stvaranje pogodnosti za preseljenje određenih proizvodnji iz EU i drugih industrijski razvijenih zemalja, intenzivirati dalji razvoj industrijskih zona i poslovnih inkubatora, te njihovo infrastrukturno opremanje i ustupanje proizvodnim kompanijama pod povoljnim uslovima.
- Iskoristiti pogodnosti postojećih nedovoljno iskorištenih prostora u firmama Energoinvest, Unis i dr., koji

bi se, uz znatno manja ulaganja, mogli osposobiti kao industrijske zone u kojima bi se zaposlio veliki broj novih radnika.

7. Snažnije zaštititi domaću proizvodnju

Pored izmjena zakona i donošenja drugih mjera kojima se štiti domaća proizvodnja, koji su u nadležnosti viših organa, predlažu se sljedeće mjere zaštite koje mogu provoditi nadležni organi Kantona Sarajevo:

- izvršiti provjeru u velikim trgovačkim centrima, da li se poštuju ugovorne obaveze o zastupljenosti domaćih proizvoda u prodajnom asortimanu ovih centara, i zahtijevati striktno poštivanje ugovora,
- u svim izvršnim i zakonodavnim organima i tijelima Kantona Sarajevo, javnim preduzećima, državnim institucijama i slično, maksimalno koristiti domaće proizvode i usluge prilikom korištenja toplog obroka, reprezentacije, prijema delegacija i slično. Da bi se to postiglo, nužno je obezbijediti preferencijal za domaće isporučioce od 15%, kako je to bilo regulisano u početku primjene Zakona o javnim nabavkama,
- promociju domaće proizvodnje u Kantonu Sarajevo tretirati kao javni projekat, što znači, da bude snažno podržana iz Budžeta Kantona, uz prethodno definisanje cilja aktivnosti i obima sredstava koja se izdvajaju za tu svrhu,
- da se obaveze državnih organa po osnovu izvođenja građevinskih radova, podsticaja poljoprivredi i dr., isplaćuju korisnicima bez većih zakašnjenja,
- razvijati i podsticati poslovne subjekte iz Kantona Sarajevo da kroz razne oblike dogovaranja, uz pomoć Komore, sredstava informisanja i dr., vrše maksimalnu međusobnu razmjenu kapitala, proizvoda, roba i usluga,
- podržati konzorcijalno i druga udruživanja poslovnih subjekata u Kantonu Sarajevo u cilju stvaranja veće konkurentnosti i efikasnijeg nastupa na tenderima i drugim natječajima kojima se obezbjeđuju dodatni poslovi ili finansijska sredstva.

8. Inicirati i hitno usvojiti legislativu iz oblasti emisije kantonalnih obveznica, kao novih izvora finansiranja. U tom smislu nužno je izvršiti izmjenu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj 86/07), u smislu da dug vanbudžetskih fondova, kantona, gradova, općina i javnih preduzeća može biti ne samo u obliku zajma nego i u obliku izdavanja vrijednosnih papira. U tom smislu potrebno je izvršiti izmjenu i ostalih odredbi u ovom zakonu.

9. Ozbiljnije pristupiti reformisanju javnih komunalnih preduzeća

Da bi se efikasnije djelovalo u tom pravcu nužno je:

- definisati šta je to javno dobro,
- pristupiti privatizaciji dijela djelatnosti javnih komunalnih preduzeća,

- omogućiti konkurenciju na tržištu u pojedinim oblastima djelovanja javnih preduzeća,
- definisati kriterije i način dobivanja socijalne karte po osnovu koje bi se subvencionirali troškovi komunalnih usluga korisnicima socijalnih potreba umjesto izvršiocima javne usluge.

10. Imajući u vidu da zbog ekonomske krize veliki broj pravnih i fizičkih lica neće biti u mogućnosti da uredno izmiruje obaveze prema bankama, potrebno je da Vlada Kantona Sarajevo, u saradnji sa drugim nivoima vlasti, Agencijom za bankarstvo i komercijalnim bankama, sagleda mogućnost reprogramiranja kredita, posebno hipotekarnih kredita, produženja rokova otplate, davanja dužeg grejs perioda, smanjenja visine kamatnih stopa i dr, u periodu trajanja krize, kako su to uradile i druge zemlje u okruženju i šire.

11. Prihode Direkcije za robne rezerve treba jačati kako bi bila sposobna za jače intervencije u privredi izazvane poremećajima na tržištu usljed djelovanja globalne ekonomske krize.

12. Inicirati aktivnosti na pripremi projekata s ciljem korištenja sredstava evropskih fondova podrške, lokalnom i regionalnom ekonomskom razvoju.

II - PRIJEDLOZI MJERA IZ NADLEŽNOSTI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Rasteretiti privredu po osnovu poreza, doprinosa i drugih izdvajanja.
  - S ciljem izjednačavanja uslova poslovanja na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine u Federaciji Bosne i Hercegovine doprinose na plaće u naredne tri godine smanjiti za 15%, odnosno po 5% godišnje.
  - Razmotriti mogućnost da preduzeća koja minimalno 20% svoje ukupne proizvodnje izvoze, budu oslobođena ili subvencionirana za plaćanje poreza i doprinosa za 50%.
  - Izmijeniti način obračuna raznih izdataka, koji za osnovicu imaju ukupan prihod (naknade za turističke zajednice, šume, vode, i sl.), koje značajno opterećuju privredu bez mogućnosti uvida privrede u trošenje tih sredstava.
2. Konkretnim podsticajnim mjerama osigurati realizaciju investicionog ciklusa, posebno u sljedećim oblastima:
  - razvoj saobraćaja i saobraćajne infrastrukture,
  - razvoj proizvodnje energije na bazi domaćih izvora,
  - razvoj poljoprivrede i sela kao područja proizvodnje hrane i sirovinke osnove za prerađivačku industriju,
  - razvoj prerađivačke industrije na bazi domaćih sirovina,
  - razvoj turizma,
  - razvoj malih i srednjih preduzeća.

Posebno je značajno nastaviti sa realizacijom programa javnih investicija, kako na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, tako i na nivou lokalnih zajednica.

Mogući izvori sredstava za osiguranje investicionog ciklusa:

- slobodna sredstva Centralne banke Bosne i Hercegovine (iznad emisije KM),
  - oročeni depoziti javnih preduzeća,
  - emisija obveznica,
  - dio budžeta (racionalizacija javne uprave),
  - sredstva od privatizacije državnog kapitala i poreznih viškova,
  - zaduženje (po osnovu dobiti firmi u većinskom državnom vlasništvu),
  - uspostavljanje i podsticanje partnerstva privatnog i javnog ulaganja,
  - korištenje koncesije kao forme realizacije investicija (energetski sektor, telekom, putna i komunalna infrastruktura),
  - izrade projekata koji se finansiraju iz sredstava EU fondova, Svjetske banke, EBRD, kao i drugih međunarodnih izvora,
  - stvaranje uslova za preseljenje određenih proizvodnji iz EU i drugih razvijenih zemalja u Federaciju Bosne i Hercegovine i Bosnu i Hercegovinu. U tom pravcu intenzivirati dalji razvoj industrijskih zona, poslovnih inkubatora i tehnoparkova, te njihovo infrastrukturno opremanje i ustupanje proizvodnim preduzećima pod povoljnim uslovima.
3. Podsticanje rasta i razvoja, posebno izvozno orijentisanih preduzeća, putem:
- jačanja kapitala Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, uz promjenu politike i kriterija usmjerenja sredstava, kroz veće plasiranje sredstava proizvodnim firmama i sa povoljnijom kamatnom stopom,
  - otkupa potraživanja izvoznika,
  - smanjenja poreza i doprinosa (za one koji minimalno 20% svoje proizvodnje izvoze),
  - stimulisanja proizvodnje više faze prerade i proizvoda kojima se supstituiše uvoz,
  - izgradnje sistema tehničke infrastrukture za analizu i utvrđivanje usklađenosti proizvoda sa kriterijima i standardima EU, za akreditaciju laboratorija za ispitivanje sirovina, materijala i gotovih proizvoda, i dr.,
  - izgradnje instrumenata koji će obezbijediti usmjerenje poreznih viškova u razvojne projekte umjesto u potrošnju,
  - sprečavanja nelojalne konkurencije uvoznih roba kroz kontrolu kvaliteta uvoznih roba i primjenom mjera zaštite domaće proizvodnje od damping cijena,
  - eliminisanja svakog oblika diskriminacije i monopola između privrednih subjekata koji proizlaze iz strukture vlasništva kapitala ili drugih razloga, bilo da je riječ o javnom ili privatnom sektoru.

4. Izmijeniti i dopuniti zakone čija primjena se nije potvrdila u praksi:
- Zakon o porezu na dobit, u segmentima gdje se oslobađanja od poreza i olakšice vežu za neprimjerenu visinu investiranja od 20 miliona KM u periodu od pet godina, što je neprihvatljivo posebno za mala i srednja preduzeća,
  - Zakon o porezu na dohodak, u smislu da se prvo izmiruju plaće zaposlenika, a u sljedećih petnaest dana porezi i doprinosi,
5. Preispitati granske kolektivne ugovore u smislu otklanjanja nesrazmjera u propisima i stvarnim mogućnostima izvršenja općih kolektivnih ugovora.
6. Pristupiti reformi javne uprave i socijalnog sektora: uspostaviti strogi nadzor nad javnim sektorom u cilju smanjenja neproizvodne potrošnje. Donijeti zakon o budžetskim korisnicima i korisnicima izvanbudžetskih fondova, svesti javnu potrošnju u realne okvire kroz racionalizaciju državne uprave, budžetski deficit ne namirivati iz prodaje imovine i putem inozaduzenja, već smanjenjem troškova i racionalizacijom budžetske potrošnje, vršiti usklađivanje plaća u javnom sektoru sa kretanjima u privredi.
7. Objedinjavanje poslovnog sektora kroz komorski sistem. Za državne organe je jednostavnije i svrsishodnije komunicirati sa privrednim subjektima putem jedne asocijacije, a dosadašnja praksa je potvrdila da su komore najprihvatljiviji zastupnik interesa privrede u funkciji partnerstva prema izvršnoj vlasti u izgradnji privrednog sistema i unapređenja rada i poslovanja, kako je to slučaj u svim razvijenim zemljama tržišne privrede. Za takvu ulogu Komore neophodno je obezbijediti izmjene Zakona o privrednim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine u smislu vraćanja obaveznosti članstva u Komori.
8. Do donošenja Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa na nivou Federacije BiH, striktno primjenjivati Pravila donešena na nivou BiH, kojima su ustanovljene procedure za konsultovanje sa privredom i javnošću, po kojima postupaju ministarstva i druge institucije Bosne i Hercegovine prilikom izrade pravnih propisa.

III - PRIJEDLOZI MJERA IZ NADLEŽNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

1. Postići politički konsenzus u izgradnji makroekonomske politike Bosne i Hercegovine kao odgovor na uticaj svjetske ekonomske krize na ekonomiju Bosne i Hercegovine.
2. Sačiniti dublju analizu i na osnovu nje usvojiti strategiju za sprečavanje i kontrolu negativnih efekata globalne ekonomske krize na privredu Bosne i Hercegovine.

3. Ubrzati reforme u Bosni i Hercegovini i kreirati zakonsku regulativu, kojom će se obezbijediti formiranje ključnih državnih institucija od interesa za privredu. U skladu sa Općim okvirnim sporazumom za mir u Bosni i Hercegovini, osnovati javna preduzeća na nivou Bosne i Hercegovine za ceste, željeznice, luke, energetiku, poštanske i komunikacijske usluge, i dr.
4. Ubrzati postupke u ispunjenju obaveza Bosne i Hercegovine iz Sporazuma o stabilizaciji i približavanju EU i za sticanje statusa kandidata za članstvo u EU. Predstavnike poslovnog sektora intenzivnije uključiti u pregovaračku aktivnost sa EU.
5. Nadležni organi i privredne komore trebaju stalno i koordinirano raditi na osposobljavanju kompanija za poslovanje na tržištu EU u skladu sa direktivama EU, a posebno u pogledu usklađenosti proizvoda sa propisima o sigurnosti proizvoda koji su na snazi u EU.
6. Intenzivirati aktivnosti ka ispunjavanju uslova za postizanje bezviznog režima.
7. Aktivirati slobodna sredstva Centralne banke Bosne i Hercegovine i usmjeriti ih za podršku privredi.
8. Unaprijediti upravljanje novčanim tokovima, kako bi se omogućilo nesmetano finansiranje poslovnih aktivnosti preduzeća i poduzimati druge mjere koje se odnose na upravljanje kreditima i kreditnim rizicima.
9. Povećati garantni iznos štednje građana i prilagođavati ga visini koje daju susjedne i zemlje u regionu.
10. Izvršiti izmjene i dopune zakona iz nadležnosti organa Bosne i Hercegovine u smislu njihovog prilagođavanja potrebama i interesima domaće proizvodnje i izvoza, kao što su:
  - Zakon o akcizama, čijom primjenom se nanosi ogromna šteta privrednim subjektima i društvu u cjelini, a posebno proizvođačima cigareta, kafe, piva, farmaceutskih i kozmetičkih proizvoda, i dr.;
- Zakon o PDV-u, uvođenjem niže stope za prehrambene proizvode, izdavačko-grafičku djelatnost, ortopedska pomagala, informatičku opremu koja se koristi za potrebe obrazovanja;
- Zakon iz oblasti vanjskotrgovinskog poslovanja i carina, u smislu izjednačavanja tretmana domaćeg i ino-ulagača, uspostavljanja mehanizama privremene zaštite od prekomjernog uvoza i izvoza, oslobađanje plaćanja carina na uvoz sirovina repromaterijala, opreme i rezervnih dijelova, i dr.
11. Izgraditi sistem tehničke infrastrukture za analizu usklađenosti proizvoda sa standardima i kriterijima Evropske unije i poboljšati kapacitete za provođenje procesa akreditacije (izgradnja laboratorija za ispitivanje i kalibraciju, formiranje tijela za inspekcije i certificiranje, i dr.).
12. Inicirati uvođenje mjera zaštite domaće proizvodnje po osnovu primjene Sporazuma CEFTA.
13. Preko DKP mreže, FIPA, Komore i medija više raditi na promociji domaćih proizvoda u inozemstvu i proširivanju izvoza na šira tržišta.
14. Inicirati oživljavanje akcije „Kupujmo – koristimo domaće“, kao javni projekat Bosne i Hercegovine.
15. Urediti stanje u statistici i statističke izvještaje prilagoditi standardima Evropske unije na temelju kojih je moguće pratiti rezultate privrede i komparirati ih sa rezultatima privrede šireg okruženja

Sumirajući veoma konstruktivnu raspravu, učesnici su donijeli sljedeće zaključke:

- **Predložene mjere uputiti učesnicima sastanka i svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.**
- **Potrebno je da Vlada Kantona Sarajevo, u najkraćem roku, na osnovu datih prijedloga, done-se Operativni plan djelovanja u uslovima recesije, koji bi bio kratkoročno orijentisan i usmjeren za brzo djelovanje.**
- **Da se u periodu trajanja krize kontinuirano održavaju konsultacije poslovnog sektora i Vlade, radi praćenja i usmjeravanja zajedničke aktivnosti na ublažavanju posljedica krize.**
- **Na prijedlog Premijera, dogovoreno je da se za 60 dana ponovo održi sastanak privrednika i Vlade Kantona Sarajevo i na njemu razmotri realizacija predloženih mjera i aktivnosti.**

Najava seminara u maju 2009. godine

TEMA seminara	Datum	Partner/Predavač
- E-MAIL KAO PRODAJNI ALAT	5.5.2009.	AngloAdria
- UČINKOVITO UPRAVLJANJE PRIMJEDBAMA	6.5.2009	AngloAdria
- UPRAVLJANJE ZNANJEM	8.5.2009.	mr Damir Ahmetović
- CILJEVI I NJIHOVO OSTVARIVANJE	11.5.2009.	AT Com
- SVJETSKA TRGOVAČKA ORGANIZACIJA (WTO)	14 - 15.5.2009.	dr. iur. Trnavci Genc
- RAZVOJ STRATEGIJE ODNOSA SA JAVNOŠĆU	18.5.2009.	Media Center
- POGLEDAJMO ISO 9000 SA STRANE MENADŽMENTA	18 - 19.5.2009.	Smile It Solution
- NLP-PSIHOLOGIJA PRODAJE I PRODAJNE VJEŠTINE	19 - 20.5.2009.	Slapovi Znanja
- SISTEMATIZIRANO PRIKUPLJANJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA	20.5.2009.	BSB Knowledge Cente
- EDUKACIJA ZA KVALITET I KVALITET EDUKACIJE	21-22.5.2009	Smile It Solution
- MULTIKULTURA I RADNO MJESTO	22.5.2009.	L&L English Learning Center
- VJEŠTINE PREZENTACIJE I VJEŠTINE PRODAJE	27-28.5.2009.	MICROedukacija
- ENERGETSKI AUDIT ZGRADA:POSLOVNE I STAMBENE		Seminar u okviru projekta EURED

Pozivamo privrednike da prisustvuju edukacijama u Komori!

Detaljnije informacije o aktuelnim edukacijama i programu edukacije možete dobiti na telefone

Centra za edukaciju i informatičke poslove: 250-117, 250-116, 250-107 ili na web-stranici Komore: www.pkسا.com.ba

IMCI AKADEMIJA (23-25. april 2009.)

Program savremenog vođenja i inovativnih strategija

- u vrijeme privredne krize potrebne promjene u vođenju i razvoju preduzeća i motiviranja zaposlenih
- poticanje inovativnog mišljenja i oblikovanje konkurentnih mogućnosti za razvoj -

Privredna komora Kantona Sarajevo u saradnji sa IMCI d.o.o. Institute of Management and Coaching International iz Slovenije organizuje **trodnevnu Akademiju za menadžere i vodeći rukovodni kadar** i sve one koji žele steći kompetencije za najodgovornije rukovođenje.

Akcentat je dat na proces, koji uključuje strateška razmišljanja i oblikovanja konkurentskih prednosti za rast i razvoj preduzeća.

Seminar se odvija u tri modula:

- **Modul 1:** Savladavanje promjena, razvijanje vrijednosti, vizije i ciljevi preko motivacije, "teambuildinga" i "coachinga".
- **Modul 2:** Procjena tržišta i postojećih strategija, razvijanje dugoročnih konkurentskih prednosti u preduzeću i građenje novih strategija rasta za trajni razvoj.
- **Modul 3:** Izvođenje strategija-povezivanje potreba kupaca, poslovnih procesa, organizacijskog razvoja, stručnog i ličnog razvoja zaposlenih, finansijski i operativni ciljevi.

033/250-117, 250-116, 250-106

Predstavljamo Vam nova programska rješenja u režiji firme Đikić d.o.o.

Domaći program WON za bolju organizaciju poslovanja

WON je inteligentni web-office sistem koji uključuje manipulaciju dokumentima, upravljanje zadacima, obavještenja, adresar, planer ... Članovima Privredne komore Kantona Sarajevo trajno niska cijena WON-a

Đikić d.o.o. je firma koja sljedeće godine započinje svoju treću deceniju uspješnog postojanja i rada. U početku su se bavili pružanjem knjigovodstvenih usluga i pravljenjem softvera po zahtjevu klijenata, kao i video animacijom. Godine 1996. kada je u Sarajevu bilo veoma malo IT firmi, počinju se baviti i sve popularnijim web-dizajnom. Tih dana nastao je i jedan značajan i profitabilan projekat, Bosansko-engleski rječnik, koji je prvih poslijeratnih godina doživio veliki uspjeh među brojnim korisnicima. Bili su to ozbiljniji pionirski koraci firme Đikić u pravljenju softvera. Danas je Bosansko-engleski dvosmjerni rječnik doživio svoje treće izdanje i još uvijek pronalazi svoju upotrebnu vrijednost među korisnicima.

Postavljanjem stalno novih izazova, firma se danas razvila u inovativnu kompaniju, koja sa svakim novim projektom iznova pomjera granice svojih mogućnosti.

“Korisnik je centar svijeta za programera. Svaki klijent je prvi i najvažniji, a svaki novi projekat je novi izazov”, kaže Faik Đikić, direktor i jedan od vlasnika firme Đikić d.o.o.

Danas se ova firma bavi sa četiri osnovne djelatnosti. Kćerka firma bavi se isključivo konsultantskim uslugama u oblastima knjigovodstva i informatike. Ovih dana uvode i konsalting u oblasti ljudskih resursa.

Smatraju da će neke probleme neuporedivo lakše uočiti i otkloniti “outsider” nego ljudi koji se sa njima svakodnevno sreću. Konsalting se, kao posebna usluga firme, razvio spontano, radi potreba koje su imali njihovi stalni klijenti, a koje su se odnosile na rješavanje IT problema nezvanih za usluge koje su im redovno pružane.

Web-development je i dalje djelatnost kojoj se u firmi poklanja velika pažnja, često isprepletena sa razvojem softvera, a među djelatnostima je i knjigovodstvo, sa nešto drugačijim i modernijim pristupom u rješavanju zahtjeva klijenata.

Kao jedan od najstarijih Windows orijentisanih programerskih timova, specijalizovani su u rješavanju svih IT problema vezanih za pohranjivanje, obradu, organizaciju i upravljanje podacima.

Razvoj softvera rade po zahtjevu, ali veoma često i sami naprave softver i ponude tržištu, po čemu su na domaćoj sceni postali veoma cijenjeni i poznati.

Odnedavno je u ponudi treća zvanična verzija softvera „WON” (Work Over Net), što je i bio naš povod za razgovor sa čelnim ljudima ove kompanije. Svoj doprinos u razvoju ovog softvera pružile su i domaće kompanije i trenutni korisnici softvera, među kojima se po svom doprinosu najviše ističe Centrotrans Eurolines. Trenutno ovaj

---

Misija firme je da svojim stručnim i stalnim angažmanom svojim klijentima olakša obavljanje svakodnevnih zadataka uz minimalan trud, te da im omoguće da svoju koncentraciju usmjere kreativno u pravcu obavljanja svojih primarnih djelatnosti.

---

program koristi preko 20 korisnika, a iz dana u dan ovaj broj se povećava.

Work Over Net - WON (Work Over Net) je proizvod iz skupine web-office aplikacija koji objedinjava programe za obavljanje uobičajenih poslovnih operacija. Rađen je web tehnologijom i karakteriše ga jednostavnost upotrebe, mali zahtjevi za sistemskim resursima, jednostavno održavanje i back-up, te potpuna neovisnost o lokaciji klijenta.

Područje primjene je veoma široko, a najčešće se upotrebljava kod poslovnih sistema sa razuđenim lokacijama poslovnih jedinica, te kod sinhronizovanja projektnih timova čiji se članovi ne nalaze u istom prostoru, kompaniji, a nekada čak nisu ni u istoj državi.

Dakle, ovaj sistem omogućava brz i sveobuhvatan način razmjene informacija na nivou jedne organizacije

(kompanije, banke, osiguravajućeg društva, ministarstva i sl.), a omogućena je također brza i jednostavna razmjena informacija sa vanjskim saradnicima, ljudima koji rade na „terenu“, poslovnim partnerima ili srodnim organizacijama.

Članovima Privredne komore Kantona Sarajevo ponudili su trajno nisku cijenu ovog softvera.

Program osigurava bolje međusobno informisanje, efikasnije delegiranje zadataka i obavljanje kontrole njihovog izvršavanja, pri čemu se izbjegava slaganje gomile papira. Posebna je prednost da je sistem lako prilagodljiv specifičnim zahtjevima svake organizacije.

Korisnici su organizovani u korisničke grupe, što dodatno pojednostavljuje administraciju sistema.

„Trudimo se da pronalazimo rješenja, koja će budućim korisnicima naših softvera biti od koristi. Upravo takva rješenja nudi WON“, kazao je Đikić.

Tim od 13 zaposlenih u firmi Đikić d.o.o. djeluje i radi u prostoru koji hrabri razvoj vlastitih ideja, bodri ličnu inicijativu i usmjerava interesovanje pojedinaca u pravcu rješavanja kompleksnih IT problema.

Primjenom horizontalne strukture upravljanja organizuju svoje stručnjake sa snažno izraženom kreativnošću u uspješan, funkcionalan tim. Svoje poslovanje baziraju na stalnom razvoju i proučavanju novih tehnologija, te iznalaženju novih načina primjene postojećih.

WhizBaze - brz i jednostavan način za izradu weba

WhizBase Server Pages, koji je sačinio tim Đikić d.o.o., je server-side hypertext preprocessor. Ima istu svrhu kao i PHP, ASP i slični alati, i kao i oni izvršava se na serveru vraćajući odgovarajući, obrađeni, sadržaj.

WhizBase je pravljen sa osnovnim ciljem da maksimalno olakša život web-developeru i definitivno nije programski jezik, pa čak ni struktura WB skripti ne izgleda kao program. Kada bi se morao svrstati u neku grupu, reklo bi se da spada u kategoriju web development alata, mada se može posmatrati i kao kategorija za sebe. Njegove mogućnosti su velike, ali minimum znanja potrebnog za prve upotrebljive rezultate je izuzetno mali.

Ilustracija ovoga može biti primjer objavljivanja sadržaja tabele iz baze podataka u lijepo dizajniranom grafičkom layout-u i sa jednostavnom mogućnošću pretraživanja. Za ovo je čak i početniku sa osnovnim poznavanjem HTML-a dovoljno od 10 do 30 minuta.

WhizBase se jednako uspješno koristi za izradu web prezentacija, sistema izvještavanja u realnom vremenu, web aplikacija, intranet/extranet sistema, sadržaja u WAP/WML, XML, RTF, RSS, TXT i bilo kojem drugom tekst baziranom formatu.

WhizBase spada među najbrže i najlakše načine za izradu dinamičkog web-sadržaja, a ako se radi o početniku i ako učenje programiranja nije opcija onda je to možda i jedini način.

Necarinske barijere razorne za bh. privredu

BiH je prihvatila brojne ugovore o slobodnoj trgovini, pa tako i CEFTA Sporazum, ali nije uspostavila državne organe i razvila institucije koje će ih provoditi

«Trebamo Vašu podršku da primoramo Vijeće ministara BiH da traži dosljednu primjenu svih zakona i sporazuma koji se odnose na vanjskotrgovinsku politiku». Ovo je odmah na početku nedavno održanog sastanka u Privrednoj komori Kantona Sarajevo rekao Enver Muratović, šef Odsjeka za vanjskotrgovinsku politiku u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Na njegovu inicijativu je i organizovan sastanak privrednika KS i predstavnika Vanjskotrgovinske komore BiH o uticaju necarinskih barijera na izvoz roba iz BiH na područje zemalja po Sporazumu CEFTA-2006.

Zemlje iz okruženja su značajan partner u ostvarivanju vanjskotrgovinske razmjene, ali ukupnim rezultatima ne može se biti zadovoljno, iako je posljednjih godina došlo do njenog povećanja, kako na nivou cijele BiH, tako i Federacije BiH, a u tim okvirima i Kantona Sarajevo. Međutim, umjesto očekivanog smanjivanja debalansa u robnoj razmjeni sa inostranstvom, BiH je u 2008. godini ostvarila debalans u rekordnom iznosu od 9.574 miliona KM. Očekivao se brži rast izvoza, a desilo se suprotno, uvoz je rastao po stopi od 19,53%, a izvoz 10,39%. U Kantonu Sarajevo je posebno izražena ova razlika jer je uvoz rastao po stopi od 28,42%, a izvoz 14,32%.

U ukupnom izvozu BiH ostvarenom u 2008. godini na izvoz u zemlje CEFTA 2006 i Sporazuma o slobodnoj trgovini otpada 36,5%, a u uvozu 37,8% od ukupnog uvoza u BiH u 2008. g.

I ovaj podatak ukazuje na visoke razlike i izražen debalans u robnoj razmjeni sa zemljama CEFTA i SST, s obzirom da je ukupna vrijednost izvoza iz BiH u 2008. godini bila 6.712 miliona KM, a vrijednost uvoza 16.286 miliona KM. Ovaj odnos je još porazniji ako se posmatra prostor Kantona Sarajevo (izvoz 830 miliona KM - uvoz 4.278 miliona KM).

Kada je u pitanju ostvarivanje vanjsko-trgovinske razmjene sa CEFTA 2006 zemljama (ili na osnovu sporazuma o slobodnoj trgovini) na prvo mjesto dolazi Hrvatska (57%), zatim Srbija (30%), Turska (5%) itd.

I dalje najznačajniju vanjsko-trgovinsku saradnju privreda Kantona Sarajevo ostvaruje sa partnerima iz Evropske unije (61,35%), zatim sa CEFTA zemljama i sa zemljama sa kojima imamo potpisane ugovore o slobodnoj trgovini (28,55%), sa ostalim zemljama (10,05%).

Iako je posljednjih godina izvoz privrede Kantona Sarajevo u države CEFTA Sporazuma rastao po prosječnoj stopi većoj od 10%, u 2008. godini izvoz u ove zemlje je dostigao vrijednost svega 268 miliona KM, pa se iz podataka može jednostavno zaključiti da je veoma teško očekivati da se ovakvo stanje skorije promijeni nabolje, imajući u vidu da je i stepen pokrivenosti uvoza izvozom svega 19,4%.

Uz posljedice globalne krize, u fokusu ovog sastanka našle su se upravo necarinske barijere, koje uveliko postaju sve veća i veća zapreka unapređenju robne razmjene u zemljama regiona, pa je konstatovano da je nemoguće stvaranje zone slobodne trgovine u CEFTA regionu do 2010., ukoliko ne budu ukinute necarinske barijere.

Necarinske barijere su neprimjetne i teško se otkrivaju u mreži nacionalnih propisa donijetih sa potpuno opravdanim ciljevima, a "često su razornije i od carina", jer višestruko poskupljuju trgovinu, istaknuto je u diskusiji na sastanku.

BiH je prihvatila brojne ugovore o slobodnoj trgovini, pa tako i ovaj Sporazum, ali nije uspostavila državne organe i razvila institucije koje će ih provoditi.

Ukidanjem necarinskih barijera treba se doprinijeti bržem pristupanju EU i Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO), daljoj liberalizaciji i olakšavanju trgovine u regio-

nu, te privlačenju direktnih stranih investicija.

Najčešće necarinske barijere u zemljama jugoistočne Evrope su komplikovana procedura na graničnim prelazima, nedostatak međunarodno priznatih akreditacionih i certifikacionih tijela, kao i nepriznavanje certifikata o kvalitetu fitosanitarnih, sanitarnih i veterinarskih dokumenata.

Problem predstavlja i neprimjenjivanje međunarodnih standarda i tehničke regulative, ali i nedostatak adekvatne infrastrukture i institucija koje će raditi na unapređenju ukupnih ekonomskih odnosa sa inostranstvom, a posebno sa zemljama iz okruženja.

Na sastanku je upozoreno kako Hrvatska i Srbija necarinskim barijerama, odnosno nepriznavanjem certifikata o kvalitetu robe, koje izdaju bh. laboratoriji, ograničavaju uvoz prehrambenih proizvoda iz BiH, dok robe s tim istim certifikatima nesmetano stižu na evropsko tržište. S druge, pak, strane, upravo je najveći uvoz prehrambenih proizvoda u BiH iz Hrvatske i Srbije. Iako BiH obiluje vodama, u prošloj godini uvezla je pića u vrijednosti od 326,5 miliona KM.

Najveće necarinske barijere nameću BiH njeni najznačajniji trgovinski partneri Hrvatska i Srbija, a najviše su izražene kod prehrambenih proizvoda, vode, sokova i piva. Uglavnom su to beskorisne i suvišne kontrole koje se provode na granicama, supervizije, nepriznavanje naših certifikata itd. Najveći krivci za ove probleme su domaće

vlasti koje ne reaguju recipročnim mjerama.

Predstavnik "Uniklime" Nermin Osmanović iz Sarajeva, upozorio je da ova kompanija koristi repromaterijale iz EU, ali da od zemalja okruženja jedino u Hrvatsku može izvoziti bez carina, dok u Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju ne može. Predstavnici Ministarstva odgovorili su mu da dijagonalna kumulacija sa EU još nije stupila na snagu, ali su najavili da bi to moglo biti do polovine ove godine. Predstavnici sarajevskog "Bosnalijeka" upozorili su na probleme u trgovini s Kosovom, te istakli nevolje s vizama, zbog čega kosovski ljekari ne mogu doći u Sarajevo da posjete tu kompaniju.

Predstavnik Udruženja pivarske industrije BiH Goran Konforte, ponovio je da pivo i voda u BiH ulaze bez ikakve kontrole i s neispravnim deklaracijama, te upitao "u kojim dresovima igraju naše vlasti" kada to dozvoljavaju. Istovremeno, istakao je kako srbijanska strana prilikom izvoza voda traži da se svako pakovanje kontroliše, a što poskupljuje proizvod i naše proizvođače čini nekonkurentnim. Svoje prijedloge već su uputili nadležnim državnim organima, pa je opet istakao da se treba uvesti reciprocitet, »ako oni nama traže dodatne laboratorijske pretrage za naš izvoz vode, zašto onda i mi ne uvedemo iste takve mjere prema njima. Na sadašnji način svjesno se ide ka uništavanju bh. privrede.

Predstavnica «UNIS-USHA» iz Višegrada istakla je da je ova fabrika sve do stupanja na snagu CEFTA Sporazuma bila u poziciji da uvozi repromaterijale bez carinskih dažbina, a sada su prinuđeni na plaćanje carina za uvoz tih istih repromaterijala, te su zato u uslovima konkurencije koja je prisutna u svijetu, oni dovedeni u neravnotežan položaj.

«Za ono što se u BiH dešava u aktuelnoj ekonomskoj krizi, ali i u vezi s necarinskim barijerama najodgovorniji su Vijeće ministara i predsjedavajući Nikola Špirić, kazao je Kemal Grebo, predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo.

"Dozvolili su da se kriza sruči svom snagom na BiH. Donijeli su paket od 16 mjera, ali ga nisu konkretizovali. Zato što BiH nema jedinstvenu makroekonomsku politiku, zato što tu politiku vode entiteti, zato što nemamo jedinstveni ekonomski prostor, smatramo da na toj adresi treba tražiti krivce. Glavni razlog je da se dokaže da BiH nije ekonomski održiva", istakao je Grebo.

mr. sci. Esad Ibišević

Legislativa

BOSNA I HERCEGOVINA

- Odluka o izdavanju privremene licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom («Sl. glasnik BiH», broj 18/09)
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o postupku direktnog sporazuma («Sl. glasnik BiH», broj 20/09) U Pravilniku o postupku direktnog sporazuma (Sl. glasnik BiH, broj 53/06), u članu 2. stav (1), broj «3.000,00 KM», zamjenjuje se brojem «6.000,00 KM»

FEDERACIJA BIH

- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine («Sl. novine FBiH», broj 12/09)
- Odluka o usvajanju programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «Poticaj za poljoprivredu» utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2009. godinu Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva («Sl. novine FBiH», broj 11/09)
- Odluka o osnivanju Fondacije za održivi razvoj («Sl. novine FBiH», broj 11/09)
- Odluka o davanju saglasnosti za zaključivanje Sporazuma o saradnji u oblasti namjenske industrije («Sl. novine FBiH», broj 12/09)
- Odluka o raspodjeli novčanih sredstava iz pasivnog podbilansa preduzeća i banaka («Sl. novine FBiH», broj 13/09)
- Odluka o davanju saglasnosti na Protokol o privremenom rasporedu sredstava dobivenih po Sporazumu o pitanjima sukcesije («Sl. novine FBiH», broj 14/09)
- Odluka o izdavanju privremene licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom («Sl. novine FBiH», broj 14/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničko – eksploatacionim uslovima za vozila kojima se obavljaju pojedine vrste prijevoza («Sl. novine FBiH», broj 11/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju mreže i kriterija o broju stanica za tehnički pregled vozila («Sl. novine FBiH», broj 11/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o preventivnim tehničkim pregledima motornih i priključnih vozila («Sl. novine FBiH», broj 11/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima rada, organizacionim i drugim uslovima za rad stanica za tehnički pregled vozila («Sl. novine FBiH», broj 11/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o jedinstvenom informacionom sistemu i obradi podataka tehničkih pregleda i registracije vozila («Sl. novine FBiH», broj 12/09)
- Pravilnik o radu notara («Sl. novine FBiH», broj 13/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bazi podataka katastra nekretnina («Sl. novine FBiH», broj 14/09)

Stipendije MIB - škole za menadžment iz Italije

School of Management iz Trsta/Italija i Privredna komora Kantona Sarajevo organizirali su početkom marta u Sarajevu prezentaciju ove škole.

School of Management je udruženje fakulteta iz Trsta i Udina, privrednih komora ovih regija, te kompanija Assicurazioni Generali, Allianz Group, Illycaffè, Benetton, Stock, Snaidero itd. Programi postdiplomskog studija koji se vrše na engleskom i italijanskom jeziku su: EDUKACIJA ZA MENADŽERE, POSTDIPLOMSKI STUDIJ POSLOVNE ADMINISTRACIJE, POSTDIPLOMSKI STUDIJ OSIGURANJA I PROCJENE RIZIKA, POSTDIPLOMSKI STUDIJ – OBLAST TURIZAM

I ove godine pomenuta škola raspisala je konkurs za stipendije za polaznike iz BiH i Balkana o kojima je bilo riječi na prezentaciji. Najveći interes prisutnih bio je za edukaciju za menadžere, ali se ova edukacija izvodi na italijanskom jeziku. U toku je prijem aplikacija za sve stipendije, a obrasci se mogu preuzeti sa web-stranice škole.

Osnovana prije 20 godina, ova škola ima saradnju sa velikim brojem poslovnih škola iz inostranstva, kao i s inostranim kompanijama, međunarodnim istraživačkim i konsultantskim centrima.

IMPRESUM

GODINA IX/2009
BROJ 75

mart

Glasnik je zvanično glasilo
Privredne komore
Kantona Sarajevo

Uređuje
Redakcijski kolegij:

Predsjednica:
Munevera Pahor

Glavni i odgovorni
urednik:
mr. Irfan Mehičić

Tehnička urednica:
Elvira Baždar

Članovi:
mr. Esad Ibišević
Mubera Kadrić
Rusmira Mandić

Štampa:

Izdavač:
Privredna komora
Kantona Sarajevo

71 000 Sarajevo,
La Benevolencija br. 8
Tel: 00387 33/250-100
250-196
Fax: 00387 33/250-137
250-140

email: press@pksa.com.ba
www.pksa.com.ba

besplatan primjerak

Promovisan "Leksikon Sarajeva" Valerijana Žuje

Multimedijalni projekt "Leksikon Sarajeva", na kojem je autor književnik Valerijan Žujo radio 17 godina, predstavljen je privrednicima 25. marta 2009. godine u Privrednoj komori Kantona Sarajeva.

LEKSIKON SARAJEVA je dvotomno leksikografsko djelo, obima oko hiljadu stranica i sadrži blizu 100.000 činjenica vezanih uz Sarajevo kroz sva razdoblja njegove historije. Riječ je o neuporedivo najvećem zbiru podataka relevantnih za Sarajevo, obrađenih i raspoređenih po strogim normama i uzusima leksikografije.

Prvi tom LEKSIKONA obuhvata pojmove od onih koji počinju slovom A, do onih koji počinju sa slovom J (uključujući i njih), a drugi tom, pojmove koji počinju sa slovom K, do pojmova koji počinju sa slovom Ž (uključujući i njih). Riječ je o ovim grupama pojmova: toponimi (ulice, trgovi, četvrti-mahale, krajevi, lokaliteti), hidronimi (nazivi rijeka, potoka, izvora...), važnije građevine (bogomolje, mostovi, bezistani, tekije, samostani, palate...), događaje, ličnosti, važnija umjetnička djela, osobenosti govora, gastronomske pojmove, etc...

LEKSIKON SARAJEVA je bogato ilustrirano djelo. Da to bude tako, pobrinuo se prof. Mehmed Akšamija, autor likovnog obogaćenja i oblikovanja knjige. Sliku za ovitak, pod naslovom: Simfonija Sarajeva, poklonio je slikar svjetskog glasa Čarls Bilić (Charles Billich).

VALERIJAN ŽUJO
**LEKSIKON
SARAJEVA**

Izdavač: MEDIAPRESS d.o.o. Suizdavač: BUYBOOK d.o.o.

NARUDŽBENICA

Ovom Narudžbenicom neopozivo u pretplati naručujem:

na liniju upisati
količinu poručenih
dvotomnih izdanja

_____ komada LEKSIKONA SARAJEVA - autora Valerijana Žuje
cijena dvotomnog izdanja ..... 100 KM

PRETPLATNA CIJENA VAŽI DO 22.4.2009. - CIJENA U SLOBODNOJ PRODAJI ĆE BITI 150,00 KM

ime i prezime

broj lične karte

adresa stanovanja, mjesto i poštanski broj

broj telefona

Način plaćanja: gotovina virmanski (označiti samo jedan od načina plaćanja)

kupon popuniti štampanim slovima i poslati na adresu: BUYBOOK d.o.o. Sarajevo,
Radićeva 4 - 71000 Sarajevo tel. +387 33 716 450, fax. +387 33 716 451;
transakcijski račun broj: 1610000005150032 kod Raiffeisen bank dd

**stotinu hiljada
činjenica o gradu!**

Po prijemu kupona, kontaktiraćemo Vas i dogovoriti način realizacije Vaše narudžbe. Po izlasku LEKSIKONA SARAJEVA iz štampe, naručene primjerke ćemo Vam dostaviti poštom. Naručioci izvan Bosne i Hercegovine, snose troškove poštarine.

**ključ
za odgonetanje
sarajeva!**

POVOLJNO!

Najam kancelarijskog prostora u poslovnoj zgradi Komore u centru Sarajeva, La Benevolencija 8

Iznajmljujemo četiri moderno opremljene kancelarije, (površine od cca 120 m²), pogodne za rad agencija, biroa, predstavništava i sl.

Kancelarije su kompletno namještene, sa zasebnom telefonijom i internet mrežom.

Postoji mogućnost povoljnog korištenja konferencijskih sala sa opremom, računarske sale, kao i usluga restorana.

Za sve dodatne informacije kontakt osoba je Emir Trnka, telefon: 033/250-108 i 250-100.

